VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXI, Nr. 6 KETVIRTADIENIS, KOVO [MARCH] 20, 1980 KAINA 25 c.

LIBRARY
MAR 24 1980
STATE HISTORICAL SOCIETY OF WISCONSIN

KASDIEN

ČIKAGOS MERĖ JEIGU NESUPRASTŲ . . . KODĖL NERAMU "VILNIES" JUBILIEJUS

Čikagoje mokytojų ir ugniagesių streikai parodė, kad miesto merė Jane Byrne nėra už tuos, kurie už ją balsavo ir ją išrinko. Jai laimėjus rinkimus, darbininkų, juodosios rasės žmonių plotos katutės nuėjo niekais. Ji užmiršo kieno balsais tapo merė.

Ypač ugniagesių streiko metu ji parodė nesiskaitymą su organizuotų darbininkų reikalavimais, jų profsąjunga. Nenuostabu, kad jos populiarumas taip krito ir vargiai ar beatsigaus.

o o o

Pretendentas į prezidentinius kandidatus sen. Edward Kennedy anądien įsikarščiavęs išrėžė, jeigu nebus pastotas kelias infliacijai, tai krašto ūkis prieis prie tokios krizės, kokia buvo didžiosios depresijos metu. Girdi, gruodžio mėn. infliacijos lygis buvo 13 proc., sausio mėn.—18 proc. ir labai galimas daiktas, birželio mėnesį padidės iki 20-25 proc., lapkričio mėn. iki 30 proc.

Ir kas daryti! Senatorius rekomenduoja įvesti algų ir kainų kontrolę, kas, žinoma, būtų sunki našta darbo žmonėms. Bet apie didžiausį infliacijos kaltininką—išsipūtusį karinį biudžetą—senatorius neprasitarė nė žodeliu. Sakytumėn, kad jis nesupranta, jog karinis biudžetas kūrena infliacijos ugnį, būtų pateisinamas jo nutylėjimas. Jis žino kur infliacijos didėjimo šuniukas pakastas, bet nutyli.

o o o

Ekonominiai neišsivysčiusiose šalyse neramu. Vyksta maištai, šturmavimai vietinių reakcinių valdžių, pasipiktinimai imperializmu, ambasadų užėmimai ir kitokie nepasitenkinusių veiksmai.

Kodėl? Trys ketvirtadaliai žmonijos gyvena iš vieno penktadalio viso pasaulio pajamų. Mažiausia 800 milijonų žmonių pasaulyje gyvena neapsakomame skurde. Pavyzdžiui, kiek vienam amerikiečiui tenka komercinės energijos, tai tiek pat tenka devyniems meksikiečiams, šešiolikai kiniečių, o nepaliečių net 1,072. Arba štai, 90 proc. viso pasaulio manufaktūros gamina didžiosios turtingos šalys.

Tai ne iš piršto išlaužti duomenys, o Pasaulinės komisijos gelbėjimui pasaulio nuo tragedijos, prie kurios veda imperialistinių šalių godumas.

o o o

Kaip jau yra skelbta, šiemet sukanka 60 metų kaip gyvuoja "Vilnis". Paminėjimui šios sukakties laikraščio direktoriai balandžio 27 dieną ruošia didelį banketą-koncertą Grand Manor restorano salėje.

Mieli skaitytojai, laikraščio rėmėjai, kaip čia gyvenantys Čikagoje ir toliau, kuriems laikas leidžia, pasistenkite dalyvauti šiame minėjime, kuriame bus apvainikuotas laikraščio nueitas kelias ir pasidžiaugta, nežiūrint kaip buvo ir tebėra sunkios sąlygos laikraščiui gyvuoti, bet jis gyvuoja.

Gražu būtų, kad rėmusieji laikraštį per 60 metų ir teberemiantys, šį jubiliejų pasveikintų kiek kuris išgali. Laikraščiui parama kaip buvo, taip tebėra reikalinga.

Ryšium su šiuo minėjimu prisiminkime ir tuos, kurie laikraštį įkūrė. Mažai jų bėra gyvų, bet dar yra. Pagerbkime juos ir tarkime jiems didelį ačiū už dovaną, kurią turime per 60 metų. **S. J. Jokubka**

"AEROFLOTO" SPARNAI LIETUVOJE

Tarybų Sąjungoje nėra atskirų oro linijų kompanijų kaip pas mus, pavyzdžiui; "United Airlines", "American Airlines", "Delta", "TWA" ir t. t. Tarybų Sąjungoje tėra valstybinis civilinės aviacijos "Aerofloto" susivienijimas. Jo oro linijų ilgis—900 tūkstančių kilometrų. Jo lėktuvais naudojasi 80 procentų keliaujančių tolimais atstumais keleivių. Reguliariai lėktuvai skraido į 84 užsienio šalis. Šiemet "Aeroflotas"—oficialus Olimpiados—80 aptarnautojas.

Kaip sekasi Lietuvoje "Aerofloto" aviatoriams!: Štai ką papasakojo "Tiesos" korespondentui Lietuvos civilinės aviacijos susivienijimo pervežimų tarnybos viršininkas Jakovas Goldbergas:

Susivienijimas praėjusių metų planą įvykdė anksčiau—gruodžio 21 d. Tai pasiekta efektyviai naudojant lėktuvus, keliant darbo, konkrečiau—keleivių aptarnavimo kultūrą.

Per praėjusius metus iš Lietuvos aerouostų išskrido 658 tūkstančiai keleivių, pergabenta 540 tonų pašto ir 10.6 tūkstančio tonų liaudies ūkio krovinių. Vis mažiau keleivinių reisų, kai lėktuvuose dar pasilieka laisvų vietų. Taip per metus keleivių pagausėjo bemaž penkiais procentais. Sostinės aerouoste šis rodiklis dar didesnis. Tai atnešė vilniečiams daugiau kaip 98 tūkstančius rublių pelno.

Verta pastebėti, kad geresnį, mandagesnį aptarnavimą jaučia ir patys keleiviai: per praėjusius metus gavome pusseptinto šimto padėkų, gerų atsiliepimų. Tai visu trečdaliu daugiau negu ankstesniais metais.

Keleivių patogumui toliau sėkmingai tarnauja "Sirenos" sistema, operatyviai informuoti keleivį apie artimiausius reisus iš Maskvos aerouostų ir padedanti tuoj pat įsigyti bilietą.

Mūsų respublikos oro susisiekimo agentūros bilietų atgal pardavė 21 procentu daugiau. Tai, be abejo, taip pat taupo keleivių laiką.

Aviatorių paslaugomis naudojasi vis daugiau turistų. Štai vien pernai iš Lietuvos aerouostų išskrido 1,530 turistų grupių—46,000 žmonių. Tai 10 tūkstančių daugiau negu ankstesniais metais.

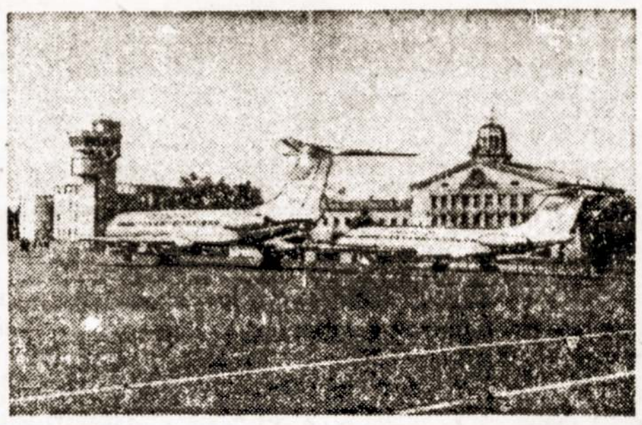

Vilniaus aerouoste.

Šį penkmetį respublikos aerouostuose atidaryta 15 naujų avialinijų. Įdiegta naujų paslaugų—lėktuvams vakare leidžiantis į Vilniaus ir Kauno aerouostus, keleiviai gali užsisakyti taksi. Vilniuje gerai suderintas autobusų ir mikroautobusų eismas iš miesto į aerouostą.

Labai nuoširdžiai dirba Vilniaus aerouosto pamainų viršininkės Valentina Noikienė ir Liudmila Orel, brigadininkai Pranas Mordas ir Petras Romanovskis, dispečerė Elena Užkurėlienė, Kauno oro susisiekimo agentūros viršininkas Stasys Ratkus, palangietis aerouostą aptarnaujančių mašinų vairuotojas R. Raudis.

Pastaruoju metu visi respublikos aviatoriai aktyviai dalyvauja socialistiniame lenktiniavime V. Lenino 110-, jų metinių garbei.

Salvadoras kraujuoja

Sausio pabaigoje ir pirmosiomis kovo mėnesio dienomis ši nedidelė Centrinės Amerikos respublika rimtai pradėjo kraujuoti. Vien sausio 22 dieną San Salvadoro gatvių grindinį nudažė 67 aukų kraujas. Tądien policija atidengė ugnį į šimtatūkstantinę antivyriausybinę demonstraciją. Žiaurus susidorojimas galutinai išsklaidė iliuzijas, jog iš dabartinės karinės-civilinės chuntos galima būtų laukti kokių nors demokratinių reformų.

Praėjusių metų spalio mėnesį Salvadore vyko karinis perversmas. Patriotiškai nusiteikę karininkai, susivieniję į Salvadoro jaunųjų kariškių sąjudį, nuvertė atvirai reakcingą generolo Romero vyriausybę. Įvykius Salvadore tomis dienomis atidžiai sekė Vašingtonas. Bijojo, kad per ilgą laiką susikaupusį liaudies rūstybė gali išsiveržti galingu sprogimu, tikra antiimperialistinį bei antiamerikinį pobūdį turinčia revoliucija. Todėl liberalių kariškių įvykdytą perversmą sutiko su palengvėjimu: jis turėjo tapti liaudies revoliucines nuotaikas neutralizuojančiu veiksniu.

Valdžią paėmę kariškiai įjungė į chuntą tris civilius asmenis, žadėjo rinkimus ir kitas demokratines reformas. Tačiau net šiuos nedrąsius žingsnius demokratijos link vietos reakcija sutiko piestu.

Kartais atrodo, kad naujoji vyriausybė neturi nei valdžios, nei įtakos. Pavyzdžiui, po sausio 22-osios žudynių chuntos atstovai prisiekinėjo, kad niekas nedavė teisės policijai atidengti ugnį į demonstrantus. Atrodo, policijai tebevadovauja generolo Romero šalininkai, kurie savo iniciatyva tęsia masinio teroro taktiką. Susidaro įspūdis, kad Salvadore veikia galingas reakcinis centras, diriguojantis pastarųjų dienų įvykiams.

Reakcingi Salvadoro generolai ir oligarchija tikisi paramos iš užsienio. Vis dėlto dauguma šalį supančių kaimynų—tai konservatyvūs režimai, atvirai proamerikinės diktatūros. Vašingtonas seniai skatino "karinį bendradarbiavimą" tarp antiliaudinių Centrinės Amerikos režimų, lipdė įvairias diktatorių sąjungas. Tai turi šiame regione saugoti imperializmo pozicijas. Tačiau istorija, Kubos ir Nikaragvos pavyzdžiai parodė, kokia nepatikima ši smurto politika.

V. Kavaliauskas

TRUMPAI

— Kadangi daug jaunimo nusistatę nesiregistruoti karinei tarnybai, tai labai galimas daiktas, atsisakantys registruotis bus ieškomi pagal Social Security ir pajamų mokėjimo numerius.

— Atstovų buto, vadinamo Ways and Means komiteto pirmininkas kong. Al Ullman sako, jog ant JAV leidžiasi "katastrofinė depresija", ir jeigu per trejus metus nebus pažabota infliacija, tai ji užguls šalį.

— Didžiosios naftos kompanijas pradėjo apmokamais skelbimais pateisinimus savo didelių pelnų, gautų praeitų metų paskutiniame ketvirtyje.

— Vis daugiau amerikiečių atletų nesutinka su prez. Carterio užmačia boikotuoti Maskvos olimpiadą.

— Kosminių skridimų tarybos vicepirmininkas Nikolai Novikov pranešė, kad drauge su tarybiniais kosmonautais erdvėlaivyje skris ir Indijos kosmonautai.

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year $10.00, six months $5.50; Chicago $12.00, 6 months $6.50; Canada $15.00, 6 months $8.00; foreign countries $15.00, 6 months $8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 **Phone 842-7325**

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Grūdų embargu nepagasdino, o tik . . .

Pasirodo, prez. Carteris uždrausdamas parduoti Tarybų Sąjungai grūdus, Tarybų Sąjungos nepagąsdino. Žinoma, jeigu JAV būtų vienatinė pasaulyje šalis, eksportuojanti šiuos žemės ūkio produktus, gal Tarybų Sąjungai būtų prisiėję rimtai atkreipti dėmesį į prez. Carterio paskelbtą embargo. Bet dabar, kaip grūdų prekybos ekspertas Richard Gilmore papasakojo farmerių sąskridyje, vykusiame agrikultūros departamento auditorijoje, Argentina jau sutiko Tarybų Sąjungai grūdų papildomai parduoti. Ir dar gražiausia esą, europiečiai pirkliai pasaulinėje rinkoje supirkinėja kviečius, soy pupeles, kukurūzus ir pardavinėja Tarybų Sąjungai. Iš to turi pelno. Girdi, prez. Carterio paskelbtas embargo yra bergždžias bandymas pagąsdinti Tarybų Sąjungą.

Prez. Carterio paskelbtas embargo Amerikai tik bloga daro. Farmerių sąjudžio (American Agriculture Movement) prezidentas Marvin Meek, atidarydamas farmerių suvažiavimą, trukusį kelias dienas, tiesmukai išrėžė, kad prez. Carteris su embargo farmerius padėjo ant savo šaltojo karo planų kaip aukos avinus. Išties, prez. Carterio pažadėti virš $2 bilijonai supirkimui užkontraktuotų Tarybų Sąjungai grūdų, anot Gilmore, yra gelbėjimas prekiaujančių grūdais su Tarybų Sąjunga kompanijų, o ne farmerių, iš kurių embargu atimama grūdų rinka Tarybų Sąjungoje.

Žemės ūkio produktų eksportas, suvažiavime kalbėjo farmerių sąjudžio prezidentas Marvin Meek, yra gyvybiniai reikalingas sumažinimui išmokėjimų užsieniui milžiniškų deficitų, kurie per pastaruosius kelerius metus be perstojo plaka dolerio vertę, kuris nūdien bevertas 85 centus. Turime tik du dalykus, kurių daugiausia galime eksportuoti, jis sakė. Vienas jų, tai ginklai, kurių eksportui esu priešingas, o antras—žemės ūkio produktai. Jeigu ne ginklų ir grūdų eksportas, išmokėjimų užsieniui deficitai virstų neperžengiamais kalnais.

Nebraskos farmeris 2,000 akrų farmos savininkas Dan Vogel laikraščio "Daily World" korespondentui pažymėjo, kad embargo farmeriams pridarė neapsakomai daug žalos. Girdi, prakišome didelę grūdų rinką. Tai lygu, kad pasiėmę šautuvą peršautumėm savo abi kojas.

Kalbant apie algų ir kainų kontrolę

Kuo tolyn, infliacija darosi vis labiau nebepakenčiama. Apie ją šneka darbininkai, valdininkai, ekonomistai, politikieriai . . . Šneka visa tauta. Netgi ir prezidentas buvo susikvietęs ekonomikos reikalų patarėjus pasitarti, kas daryti. Sausio mėnesį vartotojams kainos pakilo 1.4 proc. Vadinas, jeigu per visus metus taip kils, tai šiemet infliacija pasieks 18.2 procento lygį, ko nėra buvę per daug metų. Yra ko susirūpinti.

Kad infliacijai pastojus kelią, yra visokiausių siūlymų. Vienas iš jų labiausiai bręsta, kad reikia įvesti algų ir kainų kontrolę. Taip, įvedus algų ir kainų kontrolę infliacijos didėjimas būtų sulaikytas per prievartą, bet ar kas iš to gero išeitų? Praktika rodo, kad algų ir kainų kontrolės įvedimas nėra vaistas infliacijai pagydyti. Pavyzdžiui, per II Pasaulinį karą buvo įvesta algų ir kainų kontrolė. Ir kas davėsi! Panaikinus kontrolę, infliacija 1946 metais iškart pasišokėjo 18.2 proc. Ką infliacija prarado per algų ir kainų kontrolės metus, 1946 metais atsigavo vienu ypu. Arba paimkime prez. Nixono 1971-74 metais įvestą daliną algų ir kainų kontrolę. Princeton ekonomistų Alan S. Blinder ir William J. Newton apskaičiavimu, jeigu prez. Nixonas būtų leidęs natūraliai infliacijai didėti, tai ji kasmet būtų buvusi mažesnė 1 proc. palyginus kiek laimėjo atsigaudama.

Federalinių Rezervų tarybos pirmininkas Paul A. Volcker teisus, kai sako, jog algų ir kainų įvedimas būtų tik pasiteisinimas, kad nebėra kas daryti infliacijos pažabojimui. Išties, įvedus algų ir kainų kontrolę, infliacija sustos didėjus. Žmonės, ypač alginiai darbininkai gyvenkite ir būkite ramūs, brangėjimui galas padarytas. Tačiau, kas bus, kai algų ir kainų kontrole infliacijos pūslė pritvinks iki sprogimo ir sprogs, tai žinokitės. Kas bus, pas burtininką nereikia eiti. Gyvenimo lygis smuks vienu ypu kaip smuko panaikinus algų ir kainų kontrolę, buvusią per II Pasaulinį karą.

Infliacija didėja dėl bereikalingo pinigų eikvojimo. Ir bereikalingiausias pinigų eikvojimas yra—kariniams reikalams išlaidos. Kol šios išlaidos nebus pradėtos mažinti, infliacijai galo nebus. Išlaidų mažinimu švietimui, socialiniam aprūpinimui, sveikatos apsaugai . . . infliacijos mažinimui tik lašas jūroje, o tautai kelias į nuskurdimą.

◆◆◆

Šiemet laikraščiui "Vilniai" sukanka 60 metų. Emigracijoje pažangiam laikraščiui nepalankiomis sąlygomis išsilaikyti tiek metų yra didelis amžius. Ir jeigu laikraštis "Vilnis" sulaukė tokio amžiaus, niekam kitam nuopelnas nepriklauso, o tik laikraščio mecenatams, rėmėjams, pasiryžusiems laikraštį turėti. Daug darbo, pastangų yra įdėję ir įdeda laikraščio darbuotojai. Skaitytojai irgi faktorius laikraščiui gyvuoti, bet mecenatai ir rėmėjai pirmoje eilėje! Be jų laikraščio seniai nebebūtų.

Dienos temomis

DĖL IRANO IR AMERIKOS SANTYKIŲ

Prieš kurį laiką Irano prezidentas Banisadras, duodamas interviu Paryžiaus laikraščiui "Mond", pažymėjo: "Jungtinės Valstijos nieko nesuprato mūsų revoliucijoje. Jos priskyrė įkaitų paėmimą iraniečių "barbariškumui", "fanatizmui". Vėliau jos aiškino mano paskyrimą į prezidento postą kaip pergalę, kurią laimėjo prieš dvasininkiją "provakarietiškas" veikėjas, auklėtas prancūzų liberalizmo dvasioj. Abiem atvejais JAV suklydo. Jos taip pat nesuprato, kad studentų žingsnis—Amerikos ambasados užėmimas ir mano išrinkimas—dvi to paties medalio pusės. Jeigu jos pripažintų tą faktą, mums būtų lengva paleisti įkaitus kuo greičiau".

Prez. Banisadras taipgi pažymėjo, jog įkaitų paleidimui užtektų, kad Jungtinės Valstijos pripažintų savo atsakomybę ir įsipareigotų daugiau nesikišti į Irano reikalus.

PRANCŪZIJA NENORI PRISIDĖTI

Prancūzijos premjeras R. Baras vasario pradžioje viešėdamas Niujorke su privačiu vizitu štai ką kalbėjo užsienio politikos asociacijos nariams:

Prancūzija nenori prisidėti prie "šaltojo karo" atgaivinimo, griebiantis kraštutinių priemonių. Mes ketiname panaudoti,—jis sakė,—bet kokią galimybę surengti dialogą, kad būtų mažinamas tarptautinis įtempimas.

Dabar atėjo toks momentas,—pridurė R. Baras,—kad reikia stengtis bendradarbiauti, o ne didinti konfrontaciją.

Premjeras pabrėžė, kad Prancūzija "nustato savo poziciją, vadovaudamasi savo interesais, taip pat žemyno, kurio dalis ji yra, interesais".

IR TOLIAU PLĖS DRAUGYSTĘ

Vasario mėnesį Indijos respublikos vyriausybės kvietimu Indijoje lankėsi TSRS užsienio reikalų ministras A. Gromyko. Atvykęs į Dehli, svečias tą pačią dieną susitiko su premjere Gandhi.

Pokalbyje, kuris vyko šiltai ir draugiškai, savitarpio supratimo aplinkoje, buvo apsvarstyti Tarybų Sąjungos ir Indijos santykiai ir buvo pareikštas abipusis pasiryžimas stiprinti ir toliau plėsti juos tvirtu Tarybų Sąjungos ir Indijos taikos, draugystės ir bendradarbiavimo sutarties pagrindu.

A. Gromyko perdavė Indijos premjerei TSKP CK generalinio sekretoriaus L. Brežnevo laišką.

PAVERSTAS MILŽINIŠKU KALĖJIMU

Urugvajus paverstas milžiniško kalėjimu. Suėmimai, politinių kalinių kankinimai ir žūdymas ten yra kasdieninė praktika. Po 1973 metų perversmo, kai kariauna likvidavo demokratiją, daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių perėjo kelėjimus ir koncentracijos stovyklas. Tūkstančiai buvo kankinami, daug dešimčių mirė, nepakėlė kankinimų. Šimtai demokratų, be pėdsakų dingusių kalėjimuose, paskelbti "dingę be žinios", Mechicane pareiškė spaudos konferencijoje buvę šiuo metu Urugvajuje valdančio režimo kaliniai.

NE DĖL AFGANISTANO, O DĖL . . .

Prancūzijos parlamento užsienio reikalų komisijos pirmininkas M. Kuv de Miurvil pareiškė nuomonę, kad, "jeigu šiandien ir yra rizika kilti konfliktui, tai jis atsirado ne dėl Afganistano įvykių, o tik dėl to, kad amerikiečiai nutarė dislokuoti Vakarų Europoje" vidutinio veikimo nuotolio raketinį branduolinį ginklą. "Tarybų Sąjungai tai yra agresija, nukreipta prieš ją",—jis pasakė.

KRITIKUOJA UŽSIENIO POLITIKĄ

Žymus politinis komentatorius J. Reston išspausdino laikraštyje "New York Times" straipsnį, kuriame kritikuoja ir išjuokia Vašingtono administracijos militaristinį užsienio politikos kursą. Jo nuomone, Carterio vyriausybė turėtų spręsti daugybę vidaus problemų, užuot rūpinusis "gyvybinių interesų"—Persų įlankos rajonu.

Prezidentas, rašo J. Reston, laikosi per daug militaristinių pozicijų. Jis kalba "šaltojo karo" kalba, o ne ta, kuria kalbėjo savo pirmosios prezidento rinkiminės kampanijos metu. Sprendžiant iš visko, jis daugiausia galvoja apie karą ir politinę kovą, apie rinkėjų ir karinio amžiaus jaunuolių registravimą.

Mes, nurodo komentatorius, turime ne tik registruoti žmones, galinčius kariauti, mes taip pat turime registruoti žmones, sugebančius rūpintis taika. **Ž.**

TRUMPAI

— Aukščiausias teismas išaiškino, kad darbininkas turi teisę atsisakyti dirbti, jeigu yra verčiamas dirbti tokį darbą, kuris pavojingas jo sveikatai.

— TSRS prez. Leonid Brežnevas tiesmukai pasakė, jog tarybinės jėgos iš Afganistano pasitrauktų nelukūriuodamos, jeigu užsienio šalys garantuotų, kad nesikiš į Afganistano vidaus reikalus.

— Nuo praeito Japonijos Komunistų partijos kongreso, įvykusio 1977 metais, į kompartiją įsirašė 70,000 naujų narių.

— Australijos profsąjungų taryba, atstovaujanti dviems milijonams darbininkų, smerkia konservatorių valdžios pučiamą "šaltojo karo" isteriją ryšium su įvykiais Afganistane.

— Nicaragvos demokratų sąjudžio, krikščionių, nepriklausomų liberalų, komunistų ir socialistų partijos stojo į bendrą frontą su sandinistais konsoliduoti Nicaragvos revoliuciją ir bendrai siekti atstatyti krašto ekonomiką.

— Buvęs nacistų vokiečių studentų sąjungos pirmininkas Fritz Hippler entuziastingai remia prez. Carterio užmačią boikotuoti Maskvoje olimpiadą.

— Irano visuomenė labai susirūpinusi dėl naujų vidaus ir užsienio reakcijos jėgų sąmokslų prieš Irano revoliuciją.

— Turkija atmeta Pasaulinio banko planą, nes juo nori Turkiją paversti JAV imperializmo ekonomine kolonija, praneša laikraštis "Cumhuriyet" (Respublika).

ŠVENTOJI POPIEŽIAUS MAFIJA

Maždaug prieš pusę šimtmečio Ispanijoje įsikūrė katalikiška klerikalinė organizacija "Opus dei". Oficialus jos pavadinimas—Religinė šventojo kryžiaus bendrija. Pažangesni užsienio žurnalistai ją praminė šventąja mafija. Mat ši bendrija negarsina nei savo sudėties, nei savo veiksmų.

Po antrojo pasaulinio karo "Opus dei" perkėlė būstinę į Romą, išplėtė organizacijų tinklą po visą pasaulį. Kaip neseniai tapo žinoma, bendrija dabar turi per 70 tūkstančių narių 87 pasaulio šalyse (iš jų 2 procentai dvasininkų). "Opus dei" nariai veikia 497 universitetuose, dešimtyse radijo ir televizijos kompanijų, knygų leidyklų, kinematografijos firmų, informacijų agentūrų. Pačioje Italijoje bendrija yra įsteigusi ištaigingas atstovybes visuose didžiausiuose miestuose, jai priklauso leidykla "Ares", žurnalas "Studi katoliči", stambūs profesinio mokymo centrai Romoje ir Milane, daugybė universitetų bendrabučių ir klubų.

"Opus dei" vienija aršiausius fanatikus, reakcionierius, antikomunistus, šiuolaikinius juodašimčius. Ji skiepija savo nariams "dievo pašauktųjų" jausmą, ugdo viršžmogių bruožus—išdidumą, reiklumą, valią, nepakantumą ir žiaurumą, bet kartu—beatodairišką paklusnumą savo vadovams, geležinę drausmę. Organizacijos įstatai, turintys 479 straipsnius, laikomi griežčiausioje paslaptyje. Tačiau, pasak užsienio spaudos, "Opus dei" nariai skirstomi į kelias kategorijas. Numerarijais arba pilnateisiais nariais gali būti tik baigę aukštąjį mokslą, jie privalo duoti celibato įžadą, gyventi komunose. Tuo tarpu į pačią žemiausią kastą, "Opus dei" bendradarbiais "kooperatoriais" priimami ir . . . ne katalikai. Tikriausiai todėl, kad kovą prieš pažangias socialines idėjas ir plintantį ateizmą "Opus dei" laiko svarbesniu tikslu, negu aktyvų siekimą kurti katalikų bažnyčios galią ir didybę.

Kiek daugiau duomenų apie konspiratyviai veikiančią "Opus dei" į užsienio spaudą pakliuvo tik pastaruoju metu, bendrijai aktyviai siekiant gauti autonominės prelatūros statusą. Šiai pasaulietiškai katalikiškai organizacijai virtus religine bendruomene, jos nariai—tiek pasauliečiai, tiek dvasininkai, visose šalyse ir visuose miestuose taptų nebepavaldūs vietiniams vyskupams, klausytų tik savo prelato, t. y. "Opus dei" generalinio prezidento, kuriuo šiuo metu yra 65-erių metų Romoje gyvenantis ispanas don Alvaradas dėl Portiljas. "Opus dei" būtų atskira bendruomenė Romos katalikų bažnyčioje, savotiška stambi religinė "daugianacionalinė kompanija".

Tokio statuso "Opus dei" siekė ir anksčiau, bet jos pastangos likdavo bevaisės. Tuo tarpu dabar, kaip praneša italų žurnalas "Panorama", Vatikanas jau patvirtino naująjį "Opus dei" statusą, jis pateiktas tvirtinti popiežiui. Žurnalo nuomone, Jono Povilo II sprendimas bus teigiamas. Ne tik todėl, kad "Opus dei" daug lėmė jo išrinkimą popiežiumi: šiai bendrijai yra ištikimi maždaug penkiolika konklavoje dalyvavusių kardinolų. Skirtingai nuo nuosaikesnių savo pirmtakų—Jono XXIII ir Povilo VI, dabartinis popiežius aiškiai pritaria aršiai "Opus dei" klerikalinei ir antikomunistinei veiklai, jos aktyvioms ideologinėms diversijoms. **A. Petkus**

Kodėl Olsteryje liejamas kraujas

Praėjo aštuoneri metai, kai Anglijos baudėjai įrašė į Olsterio istoriją vieną gėdingiausių puslapių: viename Šiaurės Airijos miestų—Londonderyje okupantai tada ėmė šaudyti į taikią kovotojų už pilietines teises demonstraciją. Tą "kruvinąjį sekmadienį" trylika žmonių žuvo, šešiolika buvo sužeista.

Per praėjusius metus šioje Didžiosios Britanijos "baltojoje kolonijoje" neįvyko jokių gerų permainų. Kaip ir anksčiau, ten girdėti sprogimai, šaudymas iš automatų. Dėl teroro ir represijų žuvo apie du tūkstančius žmonių. Kodėl gi šioje Britanijos provincijoje niekaip negali įsiviešpatauti taika ir ramybė? Kodėl ten iki šiol viešpatauja teroras ir savavaliavimas ?

Tai paaiškinama tradicine Britanijos kolonizatorių politika. Jie daugiau kaip prieš tris šimtmečius karine jėga užgrobė Airijos šiaurės rytų dalį Olsterį ir pavertė jį savo viešpatavimo šioje šalyje tvirtove. Kai trečiojo dešimtmečio pradžioje airiai su ginklu rankoje sukilo prieš savo pavergėjus, Didžiosios Britanijos valdovai primetė neokolonijinį Airijos problemos sprendimą: didesnei Airijos daliai tada jie suteikė ribotą nepriklausomybę, o šalies šiaurės rytus—Olsterį paliko Jungtinėje karalystėje.

Nuo to laiko Šiaurės Airijoje šeimininkauja Anglijos monopolijos ir glaudžiai susijusi su jomis vietinė protestantų buržuazija. Kartu su ja Britanijos kolonizatoriai išnaudoja vietinius gyventojus katalikus, kurie neturi elementarių žmogaus teisių ir yra nušalinti nuo valdžios. Kaip tik ši gyventojų dalis kenčia dėl nedarbo, skurdo, diskriminacijos visose gyvenimo srityse.

Nenuostabu, kad ši engiama Olsterio gyventojų dalis jau daugeli metų atkakliai kovoja prieš diskriminaciją, už pilietines teises, už kolonizatorių suskaldytas šalies vienybės atkūrimą. Tačiau pastarieji į tai atsakė okupacinės armijos, kuri buvo įvesta į Šiaurės Airiją prieš dešimt metų, kulkomis ir durtuvais, represiniais įstatymais, kalėjimais ir koncentracijos stovyklomis.

Tačiau ar gali baudėjų kulkos ir durtuvai likviduoti tikrąsias Olsterio krizės priežastis, beteisiškumą ir priespaudą, šimtų tūkstančių žmonių masinį nedarbą ir skundą? Žinoma, ne. Kol šios priežastys nebus pašalintos, Olsteryje kaip ir anksčiau bus liejamas kraujas.

V. Stiklakis

Pasaulio demokratinio jaunimo balsas

Kopenhagoje įvyko Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos vykdomojo komiteto posėdis. Daugiau kaip 190 žmonių, kurie atstovavo visų žemynų 74 nacionalinėms jaunimo organizacijoms ir 12 tarptautinių jaunimo organizacijų, 3 dienas svarstė aktualiausias dabartines problemas, numatė uždavinius kovoje už taiką, už ginklavimosi varžybų nutraukimą, už nacionalinę nepriklausomybę, demokratiją ir socialinę pažangą.

Diskusijoje pagrindinis dėmesys buvo skiriamas kovos už taiką ir tarptautinio įtempimo mažinimą klausimams. Delegatai pritarė deklaracijai dėl taikos ir nusiginklavimo problemų, kurioje aukštai vertino socialistinių šalių vykdomą nuoseklią taikos politiką ir ryžtingai pasmerkė JAV administracijos bei militarinių NATO sluoksnių veiklą, priešišką taikai ir įtempimo mažinimui. Deklaracijoje pabrėžiama, kad tiesioginis JAV ir NATO politinės linijos tikslas—sužlugdyti tarptautinio įtempimo mažinimo procesą. Ši linija visiškai prieštarauja jaunosios kartos viltims ir interesams.

Dokumente pabrėžiama, kad Kinijos vadovybės politika kelia nuolat didėjančią grėsmę taikai ir tarptautiniam saugumui—atitinka reakcingiausių JAV ir NATO imperialistinių sluoksnių politikai.

Pasaulinio demokratinio jaunimo federacijos vykdomojo komiteto posėdžio dalyviai pareiškė, kad jie ryžtingai remia teisingą Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos šalių tautų ir jaunimo kovą.

Rezoliucijoje dėl Afganistano karštai solidarizuojamas ir ryžtingai remiamas toje šalyje vykdomų revoliucinių pertvarkymų procesas.

Deklaracijoje dėl olimpinių žaidynių ryžtingai smerkiama JAV administracijos propagandinė kampanija, kuria siekiama pakirsti tarptautinį olimpinį judėjimą. Sėkmingas olimpinių žaidynių surengimas Maskvoje, sakoma šiame dokumente, bus svarbus indėlis stiprinant tarptautinio įtempimo mažinimo procesą. Mes raginame visą pasaulio jaunimą, pabrėžiama deklaracijos pabaigoje, visapusiškai remti 1980 metų Olimpiados surengimą Maskvoje ir įnešti aktyvų indėlį stiprinant olimpinius idealus.

Dalyviai nuoširdžiai sveikino naujų narių, kurių tarpe—Kampučijos, Nikaragvos, Gvinėjos (Bisau) jaunimo organizacijos, priėmimą į Pasaulinę demokratinio jaunimo federaciją. **"K. T."**

Kam reikalinga Kinijos "korta"

Kaip žinoma, kalbose tarp Amerikos ir Kinijos dabar skamba tokios frazės: "bendri tikslai", "lygiagrečiai strateginiai interesai". Kas gi taip suartino šias dvi skirtingas valstybes? Reikia pasakyti, kad pirmiausia bendra partnerystė kovoje prieš tarptautinio įtempimo mažinimą. Tiek Kinija, tiek Jungtinės Valstijos vis glaudžiau bendradarbiauja Pietinėje Azijoje. Visam pasauliui žinoma, kad ir viena, ir kita šalis kišasi į Afganistano vidaus reikalus, visaip remia samdinius, kurie iš Pakistano užpuldinėja kaimynus, pasirinkusius laisvės ir nepriklausomybės nuo imperializmo kelią.

Iš Pekino grįžęs Pentagono šeimininkas Haroldas Braunas nenori plačiau pasakoti, apie ką jis susitarė su Kinijos vadovais, tačiau tai vienur, tai kitur Amerikos spaudoje prasiskverbia žinios, kad kinai, kaip ir Vašingtonas, teikia Pakistanui karinę paramą. Reiškia, Pekine buvo tartasi, kaip išplėsti Kinijos ir Jungtinių Valstijų bendradarbiavimą, nukreiptą prieš nacionalinį išsivadavimą Pietinėje Azijoje.

Žinoma ir tai, kad kariniai ir kariniai-ekonominiai ryšiai tarp Amerikos ir Kinijos toliau plėtojami. Nėra abejonės, kad H. Braunas sutiko patenkinti militaristinius Pekino apetitus, nes, rašydamas apie Amerikos ir Kinijos suartėjimą, žurnalas "U. S. News and World Report" pabrėžė, kad "Kinijai bus lengviau pirkti lėktuvus, tankus ir prieštankines raketas iš JAV sąjungininkų Europoje".

Kokiems tikslams naudos šiuos ginklus Kinija, nėra paslaptis. Tai liečia ir Afganistaną, ir Vietnamo Socialistinę Respubliką. Kita vertus, karine parama Pekinas ir Vašingtonas supančioja Pakistaną, į pavojingą proimperialistinį žaidimą ruošiasi įtraukti Tailandą.

Žodžiu, Vašingtonas pasiryžo plačiai naudotis Kinijos "korta", spręsdamas savo karinius strateginius uždavinius Azijoje, Viduriniuosiuose Rytuose. Nėra abejonės, kodėl Amerikai taip parūpo plėsti santykius su Kinija. O Kinijai irgi naudinga, nes niekas kitas, kaip Jungtinės Valstijos, taip neremia Pekino hegemonistinės politikos. Pasinaudodamos Kinijos "korta" santykiuose su Tarybų Sąjunga, Jungtinės Amerikos Valstijos, JAV kompartijos generalinio sekretoriaus Ges Holo žodžiais tariant, daro "naują ir pavojingą posūkį".

Apolinaras Sinkevičius

PAŽANGOS LABUI

Indijoje rinkimų rezultatai parodė, kad dauguma Indijos rinkėjų deda viltis į Indijos nacionalinio kongreso (I) partiją, į tai, kad ji vykdys pirmojo Indijos ministro pirmininko J. Nehru kursą užsienio ir vidaus politikoje.

Savo rinkiminiame manifeste Indijos nacionalinio kongreso (I) partija pabrėžė, kad tarptautinėje arenoje ji plės draugiškus santykius su visomis šalimis, stiprins neprisijungimo judėjimą ir kovos prieš imperializmą, kolonializmą ir reakciją.

Indira Ghandi savo rinkiminėse kalbose žadėjo užtikrinti politinį stabilumą, teisėtumą ir tvarką šalyje, įgyvendinti jos vyriausybės 1975 metais iškeltą socialinių—ekonominių pertvarkymų programą, pagal kurią numatoma pagerinti neturtingiausių Indijos gyventojų padėtį.

Daugelis apžvalgininkų pažymi, jog prie Indijos nacionalinio kongreso (I) pergalės žymiu mastu prisidėjo asmeninis jos lyderės Indiros Ghandi autoritetas. Indira Ghandi vadovavo šalies vyriausybei 11 metų—nuo 1966 iki 1977 metų. Kaip tik tuo laikotarpiu Indija pasiekė didelių laimėjimų ekonomikos srityje, gerokai sutvirtėjo jos pozicijos tarptautinėje arenoje. Labai sustiprėjo draugystė ir bendradarbiavimas tarp Indijos ir Tarybų Sąjungos, kuri šiai šaliai padėjo kurti industrinę bazę, vystyti mokslą.

Reikia pažymėti dar vieną šių parlamento rinkimų Indijoje ypatybę. Pirmą kartą po skilimo šalies komunistiniame judėjime 1964 metais Indijos komunistų partija ir Indijos komunistų partija (marksistinė) kovojo išvien: jos nekėlė viena prieš kitą savo kandidatų rinkiminėse apygardose. Šis bendradarbiavimas tapo įmanomas todėl, kad suartėjo abiejų partijų pozicijos šalies politinio ir ekonominio vystymo klausimais, taip pat kai kuriais tarptautiniais klausimais. **M. Jurkus**

Kas naujo Lietuvoje

Kolūkyje beveik šimtas traktorių

Vienas kolūkio gyvulininkystės kompleksų.

Garbingu ir daug įpareigojančiu vardu didžiuojasi Šakių rajono Lenino kolūkio žemdirbiai. Didžiuojasi tuo, kad jų ūkis apdovanotas Spalio revoliucijos ordinu už aukštus rezultatus žemės ūkio gamyboje, pasiekimus sprendžiant svarbias socialines ir ekonomines problemas.

Trumpa Lenino kolūkio vizitinė kortelė tokia: bendras žemės plotas—6,420 hektarų, iš jų apie 5,200 ha—naudmenos. Per ketverius dešimtojo penkmečio metus ūkio žemdirbiai kasmet gaudavo iš hektaro vidutiniškai po 40.5 centnerio grūdų ir po 148 centnerius bulvių. Šimtui hektarų naudmenų buvo pagaminama po 926 centnerius pieno ir 203 centnerius mėsos. Tai vieni geriausių rezultatų respublikoje.

Suprantama, šių rodiklių nebūtų galima pasiekti be aukštos žemdirbystės kultūros, plačios melioracijos, pažangios agrotechnikos, naujausių mokslo laimėjimų taikymo. Šiandien Lenino kolūkyje pastatyta dešimtys šiuolaikinių ūkinių pastatų. Sukurta galinga techninė bazė—yra 96 traktoriai, 67 automašinos, 24 javų kombainai, daug kitos technikos. Ūkyje dirba 55 specialistai su aukštuoju ir specialiuoju viduriniu išsilavinimu.

Kolūkyje išspręsta ir kita svarbi socialinė problema—čia nebėra vienkiemių. Juos perkėlus į gyvenvietes, ne tik liko dideli plotai žemės, bet ir pastatytos šiuolaikinės gyvenvietės su patogiais namais, puikūs kultūros rūmai.

Šiemet kolūkio kolektyvas nutarė padidinti pieno gamybą šimtui hektarų žemės naudmenų iki tūkstančio centnerių, mėsos—iki 230. Gyvulių augintojai žada iki V. Lenino gimimo 110-, jų metinių baigti vykdyti mėsos pardavimo valstybei penkmečio užduotį.

Ketverių metų rezultatai Lietuvoj

— Per ketverius metus, palyginti su atitinkamu devintojo penkmečio laikotarpiu, respublikos nacionalinės pajamos padidėjo maždaug 4 bilijonais rublių.

— Kapitaliniai įdėjimai į respublikos liaudies ūkį per ketverius metus viršijo 6 bilijonus rublių, pagrindiniai fondai padidėjo maždaug vienu trečdaliu. 1979 metais atiduotų naudoti gamybinių fondų vertė sudaro apie 1.6 bilijono rublių.

— Šį penkmetį pramonės produkcijos pagaminta už 8.4 bilijono rublių daugiau, negu per atitinkamą praėjusio penkmečio laikotarpį.

— Darbo našumas visoje respublikos pramonėje 1979 metais padidėjo 2.6 procento, o per ketverius metus—14 procentų gamybos prieaugio.

— Aukščiausiosios kokybės kategorijos produkcijos lyginamasis svoris visoje pramonės produkcijos gamyboje pakilo nuo 6 procentų 1975 metais iki daugiau kaip 17 procentų 1979 metais.

— Per ketverius metus pradėta gaminti daugiau kaip 400 naujų mašinų, įrengimų, prietaisų ir kitų gaminių.

— Kapitaliniai įdėjimai į respublikos žemės ūkį per ketverius dešimtojo penkmečio metus sudarė beveik 2.8 bilijono rublių.

— 1979 metais žemės ūkio pagrindiniai gamybiniai fondai siekė beveik 5.3 bilijono rublių.

— Vidutinė metinė bendroji žemės ūkio produkcija kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose per ketverius metus, palyginus su tuo pačiu devintojo penkmečio laikotarpiu, padidėjo 21 procentų, o vidutinis metinis grūdų derlius—27 procentais.

— 1976-1979 metais kaimui buvo pateikta 8.5 milijono tonų mineralinių trąšų.

— Per tą laiką darbo aprūpinimas energija žemės ūkyje padidėjo 40 procentų.

— Praėjusiais metais geriausiuose respublikos kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose javų derlingumas sudarė 40-45 centnerius iš hektaro.

— Nuo penkmečio pradžios pastatyta 135 tūkstančiai butų—beveik 8 milijonai kvadratinių metrų bendrojo ploto gyvenamųjų namų.

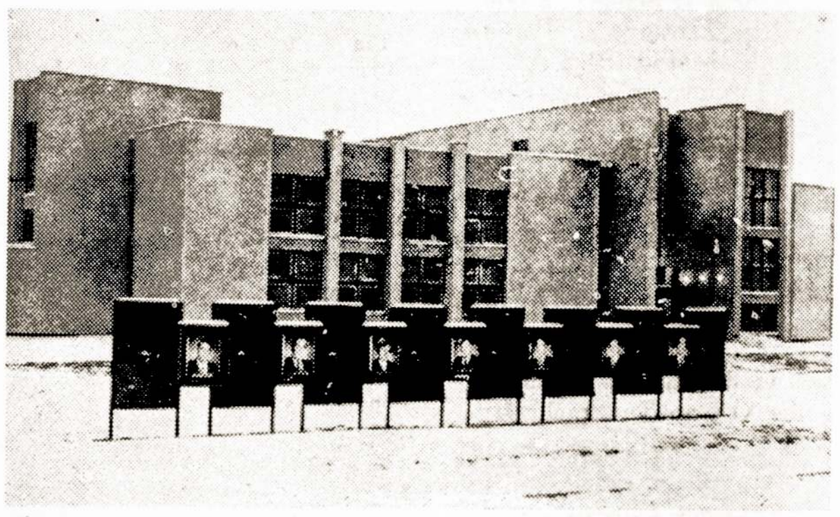

Gražią dovaną gavo Vilkaviškio rajono "Šilupės" kolūkio žemdirbiai. Duris atvėrė nauji rūmai, kuriuose įsikūrė kultūros namai ir kolūkio valdyba. Čia yra erdvi koncertų salė, kambariai artistams. Antrame aukšte—kolūkio biblioteka.

NUOTRAUKOJE: **"Šilupės" kolūkio naujieji kultūros namai.**

G. Svitojaus nuotr.

Tarybų Lietuvos uostamiestis

Taikos prospektas Klaipėdoje. **J. Aleknavičiaus [ELTA] nuotr.**

Sausio 28 d. sukako 35 metai, kai Tarybinė Armija išvadavo Klaipėdą ir galutinai išvijo fašistinius grobikus iš Tarybų Lietuvos.

Dabar Tarybų Lietuvos uostamiestis Klaipėda—klestintis miestas. Pastarieji metai, o ypač dešimtasis penkmetis, klaipėdiečių gyvenime pažymėtas reikšmingais darbais. Dabar Klaipėdoje gyvena daugiau kaip 180 tūkstančių žmonių. Apie pusė dirbančiųjų susiję su jūra, todėl Klaipėdą šiandien galima vadinti jūreivių ir žvejų miestu.

Kasmet klaipėdiečiai gauna po pustrečio tūkstančio butų, pastatyta nauja ligoninė, dvi poliklinikos (viena iš jų stomatologinė); tarpreisiniai žvejų poilsio namai "Vėtrungė", du kino teatrai—"Žemaitija" ir "Jūratė ir Kastytis". Kasmet jaunieji klaipėdiečiai gauna po vieną vidurinę mokyklą, po keletą vaikų lopšelių-darželių. Išaugo uostamiesčio Paveikslų galerija, kurios ekspozicinis plotas padidėjo iki 1610 kvadratinių metrų; duris atvėrė stambiausias Tarybų šalyje Jūrų muziejus—akvariumas. Statomi Žvejų kultūros rūmai su 1200 vietų sale, vasaros estrada Smiltynėje, kuriamas Kuršių nerijos gamtos muziejus, restauruojamas ir šiandieniniam gyvenimui pritaikomas unikalus uostamiesčio senamiestis.

Klaipėda tampa ir studentų miestu. Vien per šio penkmečio keturis metus uostamiesčio studentų skaičius padidėjo 70 procentų. Didelį vaidmenį uostamiesčio kultūros gyvenime vaidina LTSR Valstybinės Konservatorijos Klaipėdos fakultetai.

LIAUDIES MUZIEJAI

Lietuvoje veikia per 280 visuomeninių muziejų, daugybė kraštotyros kampelių.

LTSR kultūros ministerijos kolegija suteikė liaudies muziejaus vardą Vilniaus apygardos geležinkelininkų kovų ir darbo šlovės istorijos ir Kauno medicinos instituto farmacijos visuomeniniams muziejams.

ŠILUTĖS SAVIVEIKLOS KOLEKTYVAS

Estradinis ansamblis "Delta"—jauniausias Šilutės rajoninių kultūros namų meno saviveiklos kolektyvas. Susikūrė jis neseniai, bet jau spėjo pelnyti gerą klausytojų, ypač jaunimo, įvertinimą. Jauno muzikos entuziasto B. Bučiaus vadovaujamas ansamblis paruošė naują programą, su kuria jau pasirodė rajono centre ir kaimo vietovėse.

V. KAPSUKO JUBILIEJUI

Vilkaviškio kraštotyrininkai ruošiasi artėjančioms V. Kapsuko gimimo 100-osioms metinėms. V. Kapsuko kolūkio kraštotyrininkai kaupia gyventojų atsiminimus apie savo įžymųjį kraštietį. Rajono visuomeniniame muziejuje rengiamas specialus skyrius "V. Kapsuko gyvenimas ir revoliucinė veikla". Jaunimas susitinka su revoliucijos kovų veteranais.

ŠVENČIONĖLIŲ PLYTINĖJE

Dešimtajame penkmetyje Švenčionėlių plytų gamykloje didėjo gamybos apimtis ir darbo sparta. Įmonėje pastatytos dvi naujos deginimo krosnys, mechanizuoti ir automatizuoti pagrindiniai gamybos procesai. Šiemet gamybininkai įsipareigojo pagaminti 5 milijonais plytų daugiau, negu penkmečio pradžioje.

TOLIMIAUSIOSE ŠALYSE

Tarybų Lietuvos fotografų darbai pasiekia tolimiausius mūsų planetos kampelius. Katalogai Fotografijos meno draugiją pasiekė iš Zambijos miesto Ndolo, kuriame buvo organizuota III tarptautinė paroda. Joje iš 16 šalių autoriai eksponavo 141 fotografiją. Afrikos žiūrovai turėjo progos susipažinti su V. Butyro, A. Sutkaus, A. Macijausko, V. Koreškovo, V. Strauko ir kitų lietuvių autorių darbais.

KYLA NAUJI NAMAI

Viekšneliuose, centrinėje gyvenvietėje, Telšių tarpkolūkinė organizacija pradėjo statyti naują namą. Čia taip pat greitai kyla dar penki Alytaus namų statybos kombinato namai. Kolūkio gyvenvietėje naujuose butuose apsigyvens kolūkiečiai, žemės ūkio specialistai.

Vilnis, kovo 20, 1980

Antanas Strazdas

Kovo 9-ąją sukako 220 metų, kai gimė Antanas Strazdas, lietuvių liaudies poetas.

A. Strazdas kilęs iš Kriaunų baudžiauninkų. Jis mokėsi Kražių, Skaistkalnės, Ylukštės, Daugpilio ir Polocko jėzuitų kolegijose, Lietuvos vyriausioje mokykloje, Varnių kunigų seminarijoje. 1789 m. jis tapo kunigu.

Visuomeninėms, filosofinėms bei moralinėms A. Strazdo pažiūroms būdingi šviečiamojo amžiaus ideologijos bruožai: priešiškumas feodaliniams santykiams, panteistinis pasaulio suvokimas. Poetas buvo stataus būdo, atviras, teisingas. Jis nemėgo turtuolių ir viešpataujančio luomo žmonių. Nesilaikė celibato, liberaliai žiūrėjo į bažnyčios dogmas. Gyvenimo būdu A. Strazdas buvo artimas liaudžiai.

Rinkinėlį "Giesmės svietiškos ir šventos" (1814 m.), kurį sudaro ir devyni pasaulietinio turinio eilėraščiai, jis išspausdino be cenzūros leidimo Vilniaus misionierių spaustuvėje.

Dalis A. Strazdo eilėraščių virto liaudies dainomis ir sunku nustatyti, kas iš tikrųjų jo sukurta. Jam priskiriami 35 eilėraščiai, surasti įvairiuose XIX amžiaus rankraštynuose, poezijos rinkiniuose arba užrašyti žmonėse kaip liaudies dainos.

Savo kūryboje poetas reiškė valstiečių pažiūras, šviečiamojo amžiaus antibaudžiavines tendencijas. Jis smerkė socialine priespauda grindžiamus žmonių santykius, turto nelygybę, propagavo prigimties lygybės idėją, aukštino valstiečio darbą.

A. Strazdo kūrybos temos—gamta, valstiečio gyvenimas, buitis ir darbai.

Mirė Antanas Strazdas 1833 metais Kamajuose (Rokiškio rajonas).

KĖGLIO ŽAIDĖJAI DARBUOJASI

Čikagos ir apylinkės LDS Bowling League (kėglininkai) turės savo pratimus kovo 22 d. 5 val. po pietų Forest Lane Bowl, 47 St. ir Harlem Ave. Viso pratimuose dalyvauja apie 40 žaidėjų.

Čikagiečiai rimtai ruošiasi dalyvauti šių metų gegužės mėn. ruošiama LDS nacionaliniame turnyre, kuris vyks Detroite. Jei norime gerai pasirodyti Detroite, prašome būti kovo 22 d. pažymėtoje vietoje ir laiku. **Isabelle Peters**

Gerbiama Vilnies Administracija,

Čia įdedu "Money Order" sumoje $15.00. Tai bus už metų prenumeratą ir likusi auka dėl reikalų.

Pas mus pasikeitė valdžia. Yra vilčių atvėsimui "šaltojo karo". Per pora dienų pajutom skirtumą visose gyvenimo srityse. Gal tas atšaldys ir pono Carterio užgaidas.

Linkiu geriausios sėkmės einant naudingu ir tiesiu keliu.

Jus gerbiantis

Stasys Repšys

London, Canada

PARAMA "VILNIAI"

$460.00—Palikimas ARNOLD BRAZIS, Chicago, Ill.
$250.00—Palikimas A. ir M. R.—San Leandro, Cal.
$200.00—Palikimas CHARLES COOK—Hot Springs, Ark.
LLD-75 kp.—Miami, Fl.
$150.00—Palikimas ONOS DAIVIENES—Sunnyvale, Cal.
$127.25—LLD-75 kp. pelnas parengimo—Miami, Fla.
$100.00—ANT. ANDRYAUSKAS, Chicago, Ill. 60 metu "Vilnies" Sukaktis.
S. KARVELIS—Scarborough, Ont., Can.
Palikimas JOSEPH WEISS—Brooklyn, N. Y.
S. SMALENSKAS—Miami, Fl.
J. DAUJOTAS—Benld, Ill.
ŽIBUOLĖ GAULIENĖ—Lithuania
J. ir H. UMARAI—Detroit, Mich.
VIOLET TRASK—San Leandro, Cal.
V. MOZURAITIENĖ, San Leandro—pagerbiant mirusį vyrą Z. Mozuraitį ir "Vilnies" 60 metų sukaktį.
$88.00—A. ANDRYAUSKAS—Chicago, Ill.
$68.00—GEORGE BUNTIUS—Chicago, Ill.
$50.00—F. MANKAUSKAS, Miami, Fl. pagarbai mirusios Anna B. Urbon.
W. AKIALIS—Detroit, Mich.
LLD-145 kp.—Los Angeles, Cal.
WM. STAKĖNAS—St. Petersburg, Fl.
PETER SANKUS—Hot Springs, Ark., Naujų metų dovana
$41.00—J. YLA—Willowdale, Ont., Can.
$40.00—A. DAIVIENĖ—Sunnyvale, Cal.
JOS. NAGRECKY—Chicago, Ill.
V. KAZLAN—Wethersfield, Ct.
$35.00—J. RAZGAITIS—Grand Rapids, Mi.
$30.00—POVILAS MASELIS—Chicago, Ill.
$25.00—JOHN WOICIEK, Binghamton, N. Y.—Pagerbiant atminimą dukters Victoria Sasuta
M. BARTKUS—Benld, Ill.
F. PETRONIS—Rockford, Ill.
LDS—10 kp.—New Kensington, Pa.
CICERO MOTERŲ KLUBAS—Chicago, Ill.
MARY STRAUSS—Bridgeport, Ct.
A. GERDUS—Villa Park, Ill.
GEROGE BERNAT—Los Angeles, Cal.
EDW. LANIS—Milwaukee, Wis.
J. VAIČEKAUSKAS—Binghamton, N. Y.
F. NAKAS—Detroit, Mi.
E. BATUTIS—Chicago, Ill.
HELEN ŽUKAS—Johnson City, N. Y.
V. JANKAUSKI—Chicago, Ill.
ANNA R. MILLER—Pittsburgh, Pa.
$20.00—J. A. SHATKUS—Peoria, Ill.
J. STUKAS—Chelmsford, Ma.
L. NOVAK—St. Petersburg, Fl.
A. STASKUS—Mt. View, Cal.
V. PAULAUSKAS—St. Petersburg, Fl.
P. MALINAUSKAS—Chicago, Ill.
K. SANDERS—Glen Ellyn, Ill.
F. KONTENIS—St. Petersburg, Fl.
A. RAČKAUSKAS—Ward Hill, Ma.
A. ANDRESS—Evergreen Park, Ill.
S. ir J. YUREWITZ—Ft. Lauderdale, Fl.—60 metų "Vilnies" sukaktis
J. ir M. KRUPP—Ft. Lauderdale, Fl.—60 metų "Vilnies" sukaktis
$18.00—V. ŽILINSKIS—Chicago, Ill.
$15.00—S. ir J. YUREWITZ—Ft. Lauderdale, Fl. "Vilnies" Suvažiavimo sveikinimas
JENNIE STANYS—Baltimore, Md.
M. KAMAŠAUSKIENĖ—Grand Rapids, Mi.
P. NEMURA—Cleveland, Ohio
V. PREIKŠA—Delavan, Wis.
W. ŽUKAS—St. Petersburg, Fl.
V. PREIKŠA—Delavan, Wis.
$13.00—M. KELLER—Chicago, Ill.
GEORGE MONTVILAS—Chicago, Ill.
T. MATĖLIS—Downer's Grove, Ill.
$12.50—UKRAINIAN GRUPĖ—Miami, Fl.
$11.00—MOTERŲ KLUBAS—Cleveland, Ohio
$10.00—A. KARVELIS, Whittier, Cal.—ANNA JAKSHIS, Detroit, Mi.—K. DANYLA, Chicago, Ill.—VERA SCHULTZ, Los Angeles, Cal.—M. SAMETIS, Haverhill, Ma.—A. RAČKAUSKAS, Ward Hill, Ma.—M. ROGE, Detroit, Mi.—A. BALIS, Antigo, Wis.—S. MACIJAUSKI, Herrin, Ill.—MIKE PALEVICH, Herrin, Il.—P. Česnikas, New Kensington, Pa.—A. TRASK, San Leandro, Cal.—J. GINET, Santa Clara, Cal.—M. DIDIER, Niles, Mi—MARY KVETKAS, No. Miami Beach, Fl.—J. ANTONOWITZ, Chicago, Ill.—L. ELANIS, St. Petersburg, Fl.—S. KUZMICKAS, St. Petersburg, Fl.—ADELE PAKALL, St. Petersburg, Fl.—J. M. LUKAS, St. Petersburg, Fl.—M. RAILA, Whittier, Ca.—FRANK SAKAL, W. Covina, Cal.—DAINOS MYLĖTOJŲ CHORAS, St. Petersburg, Fla.—NATALIE RAUDUVĖ Chesterland, Oh—E. GABRIŪNAS, Bedford Hts, Oh.—S. DANIS, Miami, Fl.—MONICA LUCAS, Kenosha, Wis.—MIKE NEČIŪNAS, Chicago, Ill.—D. BOGUS, Detroit, Mi.—W. RAILA, Whittier, Ca.—pagerbimas C. Pečiulio 103 gimtadienio—J. ANDRULIS, St. Petersburg, Fl., atminimas J. Keller—E. KLASTOW, Chicago, Ill.—MARY NIKAS, Chicago, Il.—J. KELLER, St. Petersburg, Fl., J. GARAD, St. Petersburg, Fl.—F. KLASTON, Huntington St., N. Y.—V. STEPON, Detroit, Mi.—A. ELANIS, Phoenix, Az—W. KERSHULIS, Brooklyn, N. Y.—LUCILLE MATUZ, Chicago, Ill.—A. A. JOCIAI, St. Petersburg, Fl.

$8.00—V. SAMUOLIS, Chicago, Ill.—MARTHA MARQUARDT, Chicago—M. PLAUSKA, Chicago, A. BAUBLIS, Chicago—A. DAMASKA, Chicago.
$7.00—C. BARTNICK, San Diego, Cal.
$6.00—V. BUNKUS, St. Petersburg, Fl.
$5.00—A. LUKAS, St. Petersburg, Fl.—A. PATECKAS, St. Petersburg, Fl.—A. AIMONT, Hollywood, Fl.—A. PALILONIS, Gibbstown, N. J.—H. RASTENIS, Detroit, Mi.—S. JANKAUSKI, Sunrise, Fl.—C. KURPEIKIS, Chicago—CHAS. B. STEPON, Lewistown, Me.—K. SUBEIKA. Chicago—J. ZUTRA, Miami, Fl.—J. ŠUKAITIS, Miami, F.—P. GUDELIS, Miami, Fl.—S. GRUBLIN, San Leandro, Cal.—MARGARET PECHULIS, Kiel, Wis.—W. DOREN, San Diego, Cal.—MARY BUDRIS, Hot Springs, Ark.—J. PUPIS, Pasadena, Cal.—P. ZLINE, Sun City, Cal.—J. KULBOKAS, Milwaukee, Wis.—V. TRASK, San Leandro, Cal.—M. TOMPKINS, Chicago, Il—ALBERT ŽUKAS, Cleveland, Oh—ANN NORA, Euclid, Oh.—F. JORDAN, Chicago, Il.—J. GINIUS, Cleveland, Oh.—CHAS. YUCUS, Berrien Springs, Mi.—A. KORENS, Decatur, Mi.—A. BUTKIS, La Grange, Park, Il.—P. DUDA, So. Bend, Ind.—STEVE SHLAKIS, Lawrence, Ma.—ADELE RAINES, Brooklyn, N. Y.—M. UŽDAVINIS, Norwood, Ma.—A. K. MATUKAS, Oregon City, Or.—ALEX STASS, Brighton City, Vt.—E. KLIMAS, Manchester, Ct., gerbti mirusio vyro Alex—A. PAKALL, St. Petersburg, Fl.—F. NAGINĖ Keene, N. H.—S. YUREWITZ, Ft. Lauderdale, Fl.—M. CIABOTTI, Wilkes-Barre, Pa.—MRS. Z. DANTA, Trenton, Mich.
$3.00—P. PESKAITIS, Tinley Park, Il—HELEN PAJUNAS, Chicago—L. MARKEVICH, Chicago—A. COPIN, Chicago—JULIA URMON, Chicago—A. STUKAS, Chicago,—M. WASSELL, Chicago—U. JUODAITIENĖ, Chicago—A. JACOBS, Chicago—B. KIVERIS, Hemet, Cal.—J. TAUTVAIS, Chicago—W. STROLIS, St. Petersburg, Fl.—C. GEGUŽIS, Chicago—S. ZOLPE, Villa Park, Ill.—B. GELGAUDIENE, Chicago—J. BALČAITIS, Chicago—C. YURGON, Chicago—D. MURELIS, Westminster, Pa.—V. PAJAUJIS, Chicago—M. PASKIER, Chicago—A. ŠILEIKIS, Chicago—ESTELLE BOGDEN, Chicago.
$2.00 —M. BURKAUSKAS, Elizabeth, N. J.—N. VEPRAUŠKAS, Kenosha, Wis.—ALPHONSE MIKŪNAS, Euclid, Oh.—A. BARANASKY, Auburn, Il.—A. YANNUS, Norwood, Ma.—J. GITTZUS, Bedford, Ma.

Dabar gauta $4,461.75
Anksčiau gauta 4,735.13
Viso **$9,196.88**

"Vilnis" kovo 6, 1980

THE STORY OF SONIA KAROSS

BY MIKE DAVIDOW

There are many kinds of runners in the race for human progress. There are the sprinters who can dazzle spectators by their burst of speed. But only for 100 yards. There are those who can extend their participation in the contest for a few more yards. Then there are those hardy souls (far less in number than the sprinters) who go ALL THE WAY. They are the LONG DISTANCE RUNNERS in the grueling race for a better, a truly human world.

Sonia Kaross belongs in the Hall of Fame of such Long Distance Runners. Born in Lithuania in a small town near Panevezys, the home of the renowned theater bearing its name, Sonia came to the U. S. at the age of five. Her father, who took part in the Russian Revolution of 1905 (the "dress rehearsal" of the October, 1917 Revolution), was forced to flee for his life to the U. S. From her earliest years, Sonia lived, worked and struggled in the revolutionary spirit of her parents. Her mother, who had participated in the struggle against Czarism in her native Lithuania, had followed her husband to America with their three small children.

Sonia was only a girl in her teens when she led her first labor struggles. In 1926-27 she organized the bitterly-exploited women textile workers in Holyoke, Massachusetts. Those were the early days of the formation of unions in the textile centers when union organizers were regarded by the company, city officials and their police as "outside agitators". Beatings and prison was the usual treatment accorded them. Sonia was not intimidated. On the contrary. She extended her field of organizing. In 1928, she was in Pennsylvania organizing and leading in struggle the daughters and wives of the militant coal miners who worked in the textile mills.

In the early 1930s, during the hungry years of the Great Depression, Sonia worked as a fruit picker in the agricultural field of California. Those were the days of the Grapes of Wrath when, as John Steinbeck described in his immortal novel, there was blood on the luscious California fruit. Sonia led her sisters in the field (and their men folk) in the fight against the armed vigilantes who terrorized the countryside of the "land of sunshine". Women like Sonia laid the foundation of the militant United Farm Workers of today.

But Sonia's heart was above all with her fellow textile workers. And in 1934, she became West Coast Director of the Textile Workers Union. In 1938, as a result of her successful organizing efforts, she was elected to the post of Vice President of the California State CIO Council.

As a Long Distance Runner, Sonia realized at an early age that only by building a world without exploitation, without racism, without war, can there be a truly human life. And so, Sonia dedicated her life to struggle for peace and friendhip among peoples, and particularly between the peoples of the Soviet Union and the United States. Sonia, together with our beloved, late Dr. Holland Roberts, was one of the founders of the

Sonia Kaross

American Russian Institute. From 1932 to the present, almost half a century, she led the fight for friendship of the two great countries, a friendship that can guarantee world peace.

Sonia is a writer as well as a fighter. She has employed her talented pen particularly to bring greater understanding between the people of the U. S. and of the Lithuanian Soviet Socialist Republic. Her book, Around the World With Peace, published in the Lithuanian SSR, is widely known, as are her numerous articles dealing with the struggles and the life of Lithuanians in the U. S. as well as the peace and labor movements.

Sonia, for many years has served as editor of the Woman's and English pages of the progressive Lithuanian newspapers published in the U. S., Laisve and Vilnius. She has been honored by the Supreme Soviet of the Lithuanian USSR, for her long years of work for friendship of peoples.

As Executive Vice President of the American Russian Institute, Sonia is today one of the leaders in the fight for U. S.—USSR friendhip, in the most crucial days since the infamous cold war.

Cicero žinios

Vasario 19 d. nuo širdies smūgio mirė Pranas Černauskas, sulaukęs 58 m. a. Buvo palaidotas vasario 21 d. Kazimierinėse kapinėse. Velionis neturėjo artimų giminių.

* * *

Nežinomi piktadariai vasario 11 d. naktį išdaužė net šešių automašinų langus. Iš tų šešių nukentėjusių vienas ir šios žinios padavėjas nukentėjo.

* * *

Jonas Žibutis, 23 m. a., pateko į bėdą, kai jis važiavo Riverside mieste ne gatve, bet pievomis, kur buvo pasodintos gėlės bei medeliai. Policija rado jo automašinoje atidarytą butelį svaiginančių gėrimų. Be to, jis neturėjo leidimo vairuoti.

* * *

Moteris, gyvenanti 6141 W. 19 St., išplovusi drabužius, padžiovė kieme ant pritaisytų džiovinimo virvių. Padžiovusi grįžo sutvarkyti buto bei pavalgyti. Kai 10 val. grįžo pažiūrėti, ar jau bus drabužiai išdžiūvę, jų nerado, kas nors "pasisavino". Nesmagu pasakyti, bet pas mus Ciceroje darosi nesaugu. **John Feiza**

St. Petersburg, Fla.

"Vilnies" vajus jau pasibaigė. Dėkoju visiems už prenumeratų atsinaujinimus. O nauji skaitytojai, manau, būsite irgi patenkinti. Dabartiniu laiku laikraščiui neįmanoma laikytis vien prenumeratom. Suprasdami padėtį, daug kas prisidėjo su auka:

Dubendris, Vladas	$100.00
W. ir O. Stakenai	50.00
Vincas Paulauskas	20.
Frank Kontenis	20.
W. ir M. Lukai	15.
A. Pakalniškienė	15.
F. Bunkus	10.
J. ir B. Vaitkai	10.
St. ir V. Kuzmickai	10.
L. Elanis	10.
L. Novak	10.
A. ir A. Jociai	10.
J. Gard	10.
J. ir S. White	10.
A. Pateckas	5.
W. Strolis	3.
V. Bunkus	6.

Dėkoju visiems.

Vajininkė **J. Andrulienė**

RŪPESTINGA DRAUGĖ

Drg. J. Sisevičienė paskambino telefonu ir paprašė penkių "Vilnies" jubiliejinio banketo bilietų. Jos prašymą patenkinau. Jei taip rūpintųs bilietų platinimu visi skaitytojai, tai banketas būtų skaitlingas.

Laukiame, kas ją pralenks bilietų pardavime. **Jul. M.**

LAIŠKAS IŠ WYOMING, PA.

Mieli Draugai, Draugės,

Čia prisiunčiu čeki už $15.00 Vilnies prenumeratos ir auką. Pas mus nieko naujo—nieko blogo. Mirčių mažai nes daugumas draugų ir pažįstamų jau seniai iškeliavo į amžiną poilsį.

Tik labai daug gaisrų, kuriuose žūsta ir nemažai gyvulėlių. O apie oro ir upelių vandenio teršimą, tai jau ne naujienos. Kasdien girdisi visur. Vienu žodžiu, pasaulis neramus.

Kaip ten nebūtų, leiskite man palinkėti jums visiems ir visoms geriausios sveikatos ir dar daug, daug gražių laimingų metų.

Myliu jus visus,
Lucy Pukelevičius
West Wyoming, Pa.

MESA, ARIZ.

Rašo Nancy Gordon. Kur ji gyvena, yra aukštuma, bet buvo labai daug lietaus. Vanduo apsėmė visą apylinkę. Liko tik du tiltai, kitus vanduo sugriovė ir nunešė. Daugelio žmonių pražuvo namai, gyvuliai ir visas turtas.

Atėjo ankstyvas pavasaris. Persikų, slyvų, aprikosų medžiai jau pradėjo žydėti. Rengiasi žydėti ir gėlės.

Balandžio 27 Nancy Gordon su seserimis ir Mrs. Bacevich atvažiuos į "Vilnies" jubiliejinį koncertą. Aišku, ji bus pasiruošus pasirodyti ir balandžio 27 "Vilnies" programoje.

Lauksime jos atvažiuojant su visais kitais jos svečiais. **John Feiza**

"VILNIES" VAJAUS REZULTATAI

Vargu pasakyti, kiek "Vilnies" skaitytojų žino, kad laikraščio administratorė Mary Grager yra sunkus ligonis. Jeigu per didelį ryžtą šiaip taip atlieka administracinį darbą, tai tik dėka jos meilei laikraščiui, kad jis nesustotų ėjęs. Direktorių ir laikraščio darbuotojų dėtos ir dedamos pastangos rasti kvalifikuotą žmogų, kad užimtų jos vietą, ligi šiol pasėkų nedavė.—

Turint galvoje administratorės sveikatos stovį, nenuostabu, kad administracijos raštinėje įvyksta ne iš gero klaidų, ypač ataskaitose su vajininkais. Tačiau dėka vajininkų sąmoningumui, vajaus darbas vis tiek vyko, nežiūrint kad kai kuriems netikslūs atsiskaitymai kėlė susinervinimų. Jeigu šiandien negalime daug ko pasidžiaugti vajumi, tai kalta ta nelaimė, kuri turi užgulusi laikraščio administraciją.

Plačiai žinoma Amerikos pažangių lietuvių visuomenei Nellie De Schaaf šiomis dienomis sutiko raštinėje talkininkauti administratorei Mary Grager. Štai šiandien ir skelbiame vajininkų darbo suvestinę, paruoštą administratorės talkininkės Nellie De Schaaf. Didžiausias ačiū jai ir labai atsiprašome vajininkų už daug kartų nepaskelbtus darbo rezultatus ir už suvėluotą šią suvestinę.

Jeigu ne administratorės Mary Grager liga, šiandien galėtumėm pasidžiaugti daug didesniais vajininkų atliktais darbo rezultatais. Bet tikėkime, kad šią krizę pargyvensime ir "Vilnies" vajai atsigaus. Tik daugiau ryžto ir meilės laikraščiui, kokią rodo serganti administratorė.

Galutinai vajininkai išsirikiavo taip:

J. Maraziene, Estelle Bogden—ALKM Draugija, Chicago, Ill.	2260
S. Masyte, Detroit, Mi.	2120
Julia Andrulis, L. L. D. 45, St. Petersburg, Fl.	2020
Frank Vaitkus, Marquette Park, Chicago, Ill.	1320
Anna Bernat, Los Angeles, Cal.	560
J. Petraus, Cleveland, Oh.	480
Alvina Strich, Kenosha, Wis.	440
Violet Trask, Oakland-San Francisco, Ga.	440
E. Margis, Grand Rapids, Mi.	360
B. F. Kubilius, Hot Springs, Ar.	160
R. Stakenas, Scottville, Mi.	160
S. Karvelis, Scarborough, Ont., Can.	140
Julia Stukas, Chelmsford, Ma.	140
Mike Palevich, Herrin, Ill.	120
John Petkunas, Worcester, Ma.	120
J. Daujotas, Benld, Ill.	80
Ben Darin, Cleveland, Ohio	80
F. Mankauskas, Miami, Fl.	80
E. Repshis, Dorchester, Ma.	80
Mary Strauss, Bridgeport, Ct.	80
Adeline Susnis, Chesterland, Ch.	80
Raštine	4300

Didžiausias ačiū vajininkams ir skaitytojams, kooperavusiems su jais.
Red.

60 YR. "VILNIS" ANNIVERSARY

Banquet – Concert

Sunday, April 27, 1980

GRAND MANOR HALL,
5436 S. Archer Chicago, IL.

Donation $15.00 per person
Food and Drinks included Parking in Rear

Doors Open 12 Noon
Dinner at 1 P.M.

"VILNIES" JUBILIEJINIS BANKETAS IR KONCERTAS

Šių metų balandžio 8 d. bus lygiai 60 metų nuo pirmo "Vilnies" numerio pasirodymo šiame kovų ir įvairių neramumų pasaulyje. Per tuos 60 metų laikraštis "Vilnies" ištikimai gynė darbo žmonių reikalus ir kovos už sotesnį, pilnesnį ir taikesnį žmonių gyvenimą, už tai užsitarnavo plačios visuomenės aukštos pagarbos.

60 metų nemažas amžius žmogaus gyvenime, bet dar didesnis organizacijų bei laikraščių. Ypatingai turint mintyje šalį, į kurią savo laiku atvyko daug žmonių iš viso plataus pasaulio ir kūrė organizacijas, steigė laikraščius ir t. t. Bet laikui bėgant tie pirmieji ateiviai paseno, daugelis iškeliavo į amžiną poilsį, sumažėjo organizacijų nariai, o laikraščių skaitytojai. Nuo to nėra laisva ir "Vilnis". Tačiau tie, kurie dar turime laimės naudotis "Vilnimi", turime suglausti pečius ir pasistengti, kad dar ilgai galėtume naudotis tuom taip svarbiu kovų įrankiu, laikraščiu "Vilnimi".

Atžymėjimui tos garbingos sukakties, ruošiamas vienas iš puikiausių banketų ir koncertų balandžio 27 d., 12 val. dieną, Grand Manor Hall, 5436 So. Archer Ave.

Koncertinę dalį pildys mūsų šauniosios Lakštutės, vadovaujant gabiajai chorų vadovei muzikei **Valerijai Urbikas.**

Valerija Urbikas

Mes žinome iš praeities, kad Valerija su savo gabiais dainininkais paruošia šaunią programą. Viena iš tų šaunių dainininkių mums gerai žinoma ne tik dainoje, bet ir organizaciniuose darbuose, tai Helen Bordner-Pažarskaitė.

Elenutė ir jos sūnus Robertukas dažnai yra mus palinksminę.

Be garsiųjų Lakštučių tikimės turėti ir daugiau šaunių solistų iš kitų kolonijų bei valstijų. Taigi bus garbingų svečių, kurie kartu su mumis pasidžiaugs gražiu mūsų brangaus laikraščio jubiliejumi.

Šia proga norime paraginti visus

Helen Bordner-Pažarskaitė

geros valios lietuvius, ypatingai "Vilnies" skaitytojus ir rėmėjus, nepašykštėti pasveikinimų bei pinigiškos paramos, o ypatingai atsilankyti į banketą. Kurie neužsakysite vietų, negalėsite šiame iškilmingame pobūvyje dalyvauti. Bilieto kaina $15 asmeniui, bet už tai nebus kitų išlaidų, nes maistas ir gėrimai už tą patį bilietą.

Prašome ne tik patiems atsilankyti, bet pasikviesti ir savo draugus. Užtikriname, kad būsite patenkinti. **Rengimo komisija**

P. MASELIS SVEIKINA JUBILIEJŲ

Per daug metų uolus laikraščio "Vilnis" skaitytojas P. Maselis įteikė $10 kaip sveikinimą "Vilnies" 60 metų jubiliejui. Didelis jam ačiū, kad ir gyvendamas iš skrumnios pensijos savo laikraščio nepamiršta. **P. Vaitkus**

GERAS PAVYZDYS

Drg. K. Kurpeikienė paskambino man ir prašė pataupyti 3 bilietus "Vilnies" jubiliejinio banketo. Pažadėjau. Jos dukra Alvina su vyru Juozu Kenstavičium, žinomu chorų vadovu, vasario 4 d. išvyksta į Meksiką ir Acopulco. Ten žada praleisti keletą savaičių. Jie grįžę nori dalyvauti "Vilnies" bankete. Linksmo poilsio! **V-tė**

GRAŽUS METŲ SKAIČIUS

Teko sušnekti su drg. Onute Miller (buvusia Remeikiene), kuri dabar gyvena Pittsburgh, Pa. Ji skundėsi sveikata, bet priminė, kad vasario 8 d. atšventusi savo 88-tą gimtadienį. Ji taipgi pasidžiaugė, kad jos mylimas sūnus Vytautas Remeikis ištarnavo vienoje bendrovėje 30 metų ir kovo pabaigoje išeina į pensiją. Jei sveikata leis, tai atėjus šiltam pavasariui, su sūnumi atvyks pasisvečiuoti į Čikagą, laukiame!

Vilnietė

Aptarti "Vilnies" reikalai

Kovo 1 d. įvyko "Vilnies" bendrovės direktorių tarybos posėdis, kuriame buvo aptarti laikraščio reikalai. Pasirodo, kad mūsų ilgametė administratorė Mary Grager rimtai nesveikuoja ir negali visų reikalų atlikti. Jai dabar talkininkauja Nellie DeSchaaf, taipgi joms padės Helen Bordner. Reikia tikėtis, kad su tokia nuoširdžia talka administracijoje reikalai eis tvarkingai. J. Feiza ir P. Vaitkus išrinkti tartis su minėtomis talkininkėmis.

Plačiai diskusuota 60 metų "Vilnies" jubiliejus. Nutarta išleisti jubiliejinį "Vilnies" numerį balandžio 17 d. padidintą ir atitinkamo turinio. 60 metų jubiliejaus proga tikimasi gauti šiltų ir nuoširdžių sveikinimų.

Banketo komisija raportavo, kad pagaminti banketui bilietai, kurių kaina $15 asmeniui. Vieta puiki Grand Manor Hall, 5436 So. Archer Ave. Tikimasi turėti puikią dainų programą. Rengėjai turi žinių, kad atvyks garbingų svečių iš tolimesnių kolonijų.

Labai svarbu, kad bilietai būtų išplatinti dvi savaites prieš banketą, nes komisija turi pasakyti salės savininkams, kiek bus svečių ir dėl kiek asmenų pagaminti valgis. Tad kurie ruošiatės bankete dalyvauti, tuojaus įsigykite bilietus, arba paskambinkite į "Vilnį" ir praneškite, kad tikrai pirksite bilietą. Jei užsakysite ir neatvyksite, rengėjai turės už jus užmokėti, nes kiek bus užsakyta, tai už tiek ir turėsime užmokėti.

Reikia manyti, kad kas tik pajėgus ir kam tikrai rūpi "Vilnies" reikalai bei ateitis, tas pasistengs šiame bankete dalyvauti.

Sekr. **J. M-nė**

EX MAINIERIŲ ŽINIAI

Nors dar yra laiko iki balandžio 19 d., bet noriu priminti, kad po ilgos pertraukos mūsų susirinkimas bus balandžio 19 d. 12 val. dieną "Vilnies" salėje. Jame turėsime pasimokėti duokles ir aptarti klubo reikalus. Gal vasarą galėtume suruošti kokią išvyką ar šiaip renginėlį?

Dar kartą primenu ir prašau nepamiršti pirmo šiais metais Ex Mainerių klubo narių susirinkimo.

Pirm. **J. C.**

Visiems laikams atsisveikiname su Juozu Nagrecku

Dar prieš 10 val. ryto, vasario 23 d. prisirinko pilna S. C. Lack koplyčia, kad paskutinį kartą patarnavus ir atsisveikinus su kilnios idėjos draugu Juozu Nagrecku, kurio jautrioji širdis sustojo plakusi šių metų vasario 19 d.

Pasigirdo liūdnas vargonų balsas, grojant G. Giedraitienei. Paskui dainuoja solistas Algirdas Brazis, G. Giedraitienei pritariant vargonais.

Atsisveikinimo kalbą pasakė angliškai tūlas dvasiškis. Jis priminė velionio atliktus naudingus darbus. Po to vėl sekė daina.

Po laidotuvių apeigu, gražus būrelis velionio artimųjų ir idėjos draugų palydėjo jį į Lietuvių tautines kapines. Kapinėse vėl kalbėjo tas pats dvasiškis. Sūnėno ir giminaičio vardu laidotuvių direktorius padėkojo už suteiktas paslaugas ir visus pakvietė pietums į Landmark restoraną, kur buvo visi dalyviai pavaišinti ir taip atsiteista už paslaugas.

Taip buvo baigta Juozo Nagresko paskutinė kelionė. Jis palaidotas ten, kur jau pirmiau buvo palaidotas jo brolis Antanas ir sesuo Onutė Budginienė, su kuria jis kartu atvyko į šią šalį 1913 metais.

Velionis Juozas priklausė prie eilės įvairių organizacijų: LLD 79 kp. Ex Mainierių draugiško klubo, Upytės klubo, Našlių ir Našliukių klubo, Pavienių klubo. Buvo ilgametis laikraščio "Vilnis" skaitytojas ir rėmėjas. Gaila ištikimo darbo klasės draugo ir kilnaus lietuvio. Lai jam bus ramybė užmigusiam neatbundančių miegu. **J. P-kas**

MIRUS

Stefanijai White-Venikaitienei

Reiškiame širdingą užuojautą velionės vyrui Juozui, dukrai Gladys tate ir jos šeimai, broliams: Viliamui ir Bernardui Walentine, sesutėm: Charlotte Ruk ir McDermont, brolvaikiams, seserėčioms, anūkams ir kitiem giminėm.

J. ir H. Dobrow
D. Mikalajūnienė
J. Stančikas
Vincas Kirvela
A. ir M. Račkauskai
J. Greblick
J. Gendrėnienė
A. Brewer
J. Andrulienė
W. ir M. Žukai
B. ir M. Brannen
J. Bowman
N. ir H. Samavich
R. Zaluba
Emilija Paulauskienė
A. Lobikis
W. ir F. Phillips
A. ir P. Lukai
V. Casper
J. ir M. Miller
F. ir V. Budrioniai
J. Gresh
Elena Jaskevičiutė
Amelija Jaskevičiutė
W. ir E. Dūdai
P. ir A. Aleknai
Vincas Paulauskas
M. Vilkauskienė
K. ir E. Damalakai
J. Urmonienė
J. Šarkiūnas
H. Šarkiūnienė
M. Vasiliauskienė
W. Dubendris
A. Budrienė
A. Pateckas
Pranė Pateckas
D. Mikalauskas
S. Daraška
F. ir M. Walaičiai
W. ir M. Strolis
F. Mack
M. Rutkauskienė
Povilas Stankus, Easton
M. Petrikienė-Česnavičiūtė
S. ir V. Kuzmickai
V. V. Bunkai
F. Kontenis
F. Bunkus
R. ir H. Feiferiai
J. ir T. Lukai
H. Janulytė
L. Novak
M. Klishius
M. Gramm
M. Gružinskienė
W. ir K. Kelleys
H. Siaurienė
E. Snerpūnienė
V. ir M. Repekai
S. Yuknis
J. Judickas
E. Valley
Jackie White
L. Strack
J. ir B. Vaitkai
A. Pakalniškienė

HEALTH PROBLEMS CONTINUE TO PLAGUE ALICE YONIK

The many friends of Alice Yonik may be wondering why they have not received any mail from Alice. The following letters received by Nellie DeSchaaf may provide a clue:

Dear Nellie,

Please don't wait for a long letter from me, but keep on writing me long ones. My hands have become so crippled with arthritis I cannot even write my autobiography, and so that means more lonely hours for me. A nice letter helps. When and if I can, I will again write more.

Alice Yonik
Feb. 12, 80

* * *

On March 8th, a letter was received from Alice's son, Leon, informing me that his mother had been ill with the flu for two weeks, and did not seem to be getting any better. She was worried that her friends might feel offended that she had not replied to their letters and, therefore, wished me to inform them through the "Vilnis".

Alice's address, for those wishing to send her a Get Well card, or a letter, is as follows:

Mrs. Alice Yonik
RD 3, Box 358
Kingston, N. Y. 12401

K. DANYLA GRĮŽO IŠ LIGONINĖS

Smagu pranešti, kad mūsų nuoširdusis bendradarbis K. Danyla, kurį buvo suspaudusi plaučių uždegimo liga, susveiko ir jau grįžo iš ligoninės į namus. Linkiu jam atgauti sveikatą ir daugiau nesirgti.

Vilnietė

MOTERIS UGNIAGESĖ

Čikagoje buvo priimta pirma moteris—Lauren Howard, 27 m. a.—į ugniagesių tarnybą.

MIRĘ LIETUVIAI

Vasario 19 d. mirė Mykolas Jonikas, sulaukęs 101 met. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kražių apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 80 metų.

Vasario 19 d. mirė Mykolas Nausėda, sulaukęs 90 m. a. Gimė Lietuvoje, Tauragės apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Vasario 22 d. mirė Anna Kuzminskaitė, sulaukusi 69 m. a. Gimė West Frankfort, Ill.

Vasario 23 d. mirė Juozas Kopušis, sulaukęs 90 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Vasario 23 d. mirė Frances Jankauskienė (Yakow)-Balkauskaitė, sulaukusi 85 m. a. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone, Gaurės apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 65 metus.

Vasario 24 d. mirė Ona Vaškelienė, sulaukusi gilios senatvės. Gimė Lietuvoje, Raseinių rajone, Eržvilko apylinkėje, Telvekų kaime. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

Vasario 18 d. mirė Marcelė Rimša, sulaukusi gilios senatvės. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone, Levoniškuose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Vasario 24 d. mirė Raymond A. Ambraziejus, sulaukęs 28 m. am. Gimė Vokietijoje. Šioje šalyje išgyveno 28 metus.

Vasario 24 d. mirė Sofija Kuncienė-Balaišytė, sulaukusi 75 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Švedesų apylinkėje, Bajorų kaime. Šioje šalyje išgyveno 55 metus.

Vasario 26 d. mirė Rufas Virkau, sulaukęs 80 metų amžiaus. Gimė Latvijoje, gyveno Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Stefanijai White-Venikaitienei

Reiškiame širdingą užuojautą jos vyrui Juozui, dukrai Gladys Tate ir jos šeimai, broliams Viliamui ir Bernardui Walentine sesutėms Charlotte Ruk ir Frances McDermont, brolvaikiams, seserėčiams, anūkams bei kitiems giminėms.

LIETUVIU LITERATŪROS DRAUGIJA
45 KP. VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.

MIRUS

John Peters-Petručiui

Reiškiame gilią užuojautą žmonai Onai ir dukrai bei visiems giminėms.

Julia ir Alphonse Antonowitz
Helen Trusk
A. Gerdus
V. ir F. Preikšai
Aldona Zekas
Julia Urmoniene
M. Kancere
V. ir D. Yotka

NUOŠIRDI PADĖKA UŽ SUTEIKTAS PASLAUGAS LAIDOJANT

Anna Dombrowski

Nieko nėra skaudesnio, kaip netekti mylimos motinos, uošvės, močiutės ir brangios draugės. Mes tai pergyvenome, kai negailestinga mirtis užgesino sausio 10 d. Anna Dombrowski šviesios gyvybės liepsnelę.

Nežiūrint, kaip skaudėjo mums širdys, bet mirusią turėjome palaidoti, o tam ir reikėjo visuomenės paslaugų, kurių mes gana daug susilaukėme. Visiems atskirai neįmanoma padėkoti, tai teikitės priimti mūsų nuoširdžią padėką per velionės aukštai gerbtą laikraštį "Vilnis". Dėkojame visiems už prisiųstus gyvų gėlių vainikus ir puokštes; už išreikštas užuojautas per spaudą, asmeniškai, per laiškus, telegramas; už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse; už pasakytas kalbas angliškai dvasiškiui H. Wians, lietuviškai "Vilnies" redaktoriui S. J. Jokubkai, muzikei Valeria Urbikas, už grojimą vargonais bei akompanavimą dainininkams solistams Wandai Gaidam, Estelle Bogden, Algirdui Braziui; karsto nešėjams, laidotuvių direktoriui D. A. Petkui už mandagų patarnavimą. Esame dėkingi visiems, o visiems už bile suteiktą paslaugą laidojant mūsų mylimąją. Jūsų paslaugos nebus užmirštos iki mūsų krūtinėse širdys plaks.

Nuliūdę: **sūnus BRŪNO DOMBRO, marti ROSEMARIE**
duktė LILIAN MISIUS, žentas RALPH
anūkai, proanūkai
artimas draugas JONAS PATECKAS
brolis KAZYS PETRAUSKAS Lietuvoje ir
kiti giminės

MIRUS

Justui Paleckiui

Reiškiu užuojautą liūdinčiai šeimai, visiems artimiesiems ir visai lietuvių tautai netekus Tėvynės labui atsidavusio sūnaus.

JOHN SMALENSKAS
Miami, Fla.

MIRUS

Joseph Nagrecky

Reiškiame gilią užuojautą sesers sūnui Walter Budgin ir jo šeimai, krikšto sūnui Daniel A. Gestaut ir jo šeimai bei kitiems giminėms draugams ir pažįstamiems.

E. ir F. Jordan
John Pateckas
Antanas Litvinas
Charles Yurgon
M. ir J. Povilaitis
Marcella Wassel
John Feiza
A. ir M. Adelman
E. B. Moceikis
E. A. Armaski
B. Matelis
Matt Bogdan
Anna Jacob
A. Pauliukas
A. ir F. Vaitkai
W. V. Žukauskas
Mike Čižauskas
F. M. Čepulienė
Stella Raudis
John Copin
F. Podziukas
A. Motecon
Mr. ir Mrs. A. Jakutis

A HEARTFELT THANK YOU FOR YOUR SUPPORT IN THE BURIAL OF

Anna Dombrowski

There is nothing more painful than losing a beloved Mother, Mother-in-Law, a Grandmother and a very dear friend. This, we had to overcome when an uncaring Death snuffed out the flame of life for Anna Dombrowski, on January 10, 1980.

Unmindful of the pain in our hearts, we had to bury our beloved, and just when we needed the widest support, it was forthcoming.

It is impossible to thank everyone individually, so we extend our heartfelt thanks through the "Vilnis" newspaper, which was so highly regarded by the deceased.

We wish to extend our thanks to all those who sent live flowers, wreaths and baskets; for the expressions of sympathy through the press; the individual letters, telegrams; for participating at the wake and funeral services; for the eulogy in English by Father H. Wians, for the eulogy in Lithuanian delivered by the "Vilnis" editor, S. J. Jokubka; for singers Wanda Gaidam, Estelle Bogden and Algerd Brazis, accompanied on the organ by Valeria Urbikas; the pall bearers, the courteous service by Funeral Director D. A. Petkus.

We are most grateful to all those who participated in whatever capacity in burying our beloved. Your support will never be forgotten as long as our hearts beat in our bodies.

Sorrowfully: **son, BRUNO DOMBRO [ROSEMARIE]**
daughter, LILLIAM MISIUS [RALPH]
grandchildren and great-grandchildren
close friend JOHN PATECKAS
brother KAZYS PETRAUSKAS,,
in Lithuania, and other relatives